

(care pare să fi fost unul din modelele *Învățăturilor* sale) și din « Alexandria ». Din « apocrife » a luat informația despre « vămile văzduhului ». Și toate acestea nu dau nicăieri impresia unui material consultat ad hoc ci asimilat, meditat, gata să fie oricând mînuit cu ușurință. Toate aceste izvoare circulau în manuscrisele slave de la noi, dar aici ele sînt asimilate organic și utilizate cu multă măiestrie într-o sinteză originală care dă astfel o idee asupra pregătirii unui cărturar romîn din sec. XVI și explică valoarea literară a operii alcătuite de el.

A doua problemă este mai complexă, dar și aici realitățile dau dreptate *Învățăturilor* împotriva celor care le contestă autenticitatea.

În primul rînd pasajul incriminat, citat incomplet tocmai spre a asigura eficacitatea argumentului, mai cuprinde și un amendament care urmează aproape imediat după recomandarea « cel ce este un domn adevărat, nu i se cuvine să aibă rude, ci numai slugi drepte ».

Pasajul omis sună astfel:

« În adevăr, dacă cei de neam mare sau dintre rudele voastre sau dintre fiii de boieri, vor fi buni și destoinici, este bine să fie aceia dregători. Nu am spus eu că va fi rău, ci e bine să fie așa, pentru că se cuvine să fie și a fost și mai înainte » (versiunea slavă, p. 278).

Oare, enunțînd acest amendament și specificînd că situația « a fost și mai înainte » Neagoe nu se gîndea la o stare de lucruri știută de toți și anume că neamurile sale erau de mai bine de două decenii în dregătorii importante și continuau să dețină unele dregătorii și în timpul său?

De fapt, cariera politică a Craioveștilor cunoaște apogeul în epoca premergătoare domniei lui Neagoe cînd, de la Basarab Țepeluș și pînă la uciderea lui Vlad cel Tânăr, ei exercită asupra domniei o influență inegalată de nici o altă familie boierească. Ei dețin dregătoriile cele mai mari ale țării: *Barbu*, cel mai mare dintre cei patru frați Craiovești, este aproape fără întrerupere *mare ban* din 1495 pînă cînd se călugărește în 1520. *Pîrvu*, tatăl lui Neagoe este *mare vornic* sub patru domni: Basarab Țepeluș (care-l ridică brusc la această funcție, ceea ce a făcut pe Filitti să stabilească o legătură semnificativă între această ascensiune subită și descendența din Basarab Țepeluș pe care și-o va revendica Neagoe ca domn), Vlad Călugărul, Radu cel Mare și Mihnea cel Rău. *Radu* Craiovescu este postelnic din 1489 și se pare că a murit înainte de a-și vedea nepotul domn. Este puțin probabil că Radu Postelnicul din vremea lui Neagoe ar fi el¹. În sfîrșit *Danciu Gogoășe Craiovescu* este rînd pe rînd stolnic (1482—1488), comis (1489—1503), spătar (1505—1507, 1510) și, în sfîrșit, mare vornic în 1510. Așadar, toți frații Craiovești își datoresc ascensiunea altor domni decît lui Neagoe Basarab. *Neagoe nu crează ci moștenește o situație, pe care de altfel nu se grăbește să o perpetueze.*

Într-adevăr, oricît de paradoxală ar părea constatarea față de ceea ce s-a afirmat de obicei, Neagoe Basarab a fost cu neamurile sale pe atît de zgîrcit în favoruri politice și administrative pe cît de darnic a fost în înlesniri materiale.

¹ Nici autorii *Listei dregătorilor* nu-l dau ca atare. Radu lipsește și din hrisovul de recunoștință al lui Vlăduț din aprilie 1510. Vezi *Documente privind Istoria Romîniei veacul XVI. B. Țara Romînească*. Vol I, București 1951, p. 55. Pe de altă parte *Viața lui Nifon* spune despre Mihnea cel Rău: « Iar cîți au aflat de acel neam rămași, pe toți i-au muncit cu multe munci, pe unii i-a și omorît ». Ed. Sîmedrea, p. 15. E posibil ca și Radu Craiovescu să fi căzut victimă acestei represiuni, fiindcă un act din 8 aprilie 1550 amintește de Radu postelnic care a pierit în gura Tinoasei, (*Documente*, vol. V, p. 434). I. C. Filitti îl socotea mort în 1507.